

TOELICHTING

Testament (gehuwden)

Deze toelichting is bedoeld om de inhoud van het testament in begrijpelijke taal uit te leggen. Het testament zelf blijft juridisch leidend. Deze toelichting is slechts een hulpmiddel.

Algemeen

Herroeping

Met dit testament worden alle eerder gemaakte testamenten herroepen. Een eventueel donorcodicil blijft wel geldig. Alleen dit testament geldt.

Rechtskeuze

U kiest ervoor dat Nederlands recht van toepassing is op uw nalatenschap. Dat geldt zowel voor de vraag wie erft als voor de afwikkeling. Het is mogelijk dat deze keuze in het buitenland niet wordt erkend.

Gelijkstelling huwelijk en geregistreerd partnerschap

Overal waar in het testament iets wordt geregeld voor het huwelijk, geldt hetzelfde voor een geregistreerd partnerschap. Tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.

Plaatsvervulling en aanwas

Als een erfgenaam (niet zijnde uw partner) vóór u overlijdt, treden diens afstammelingen in zijn of haar plaats. Dit heet plaatsvervulling. Plaatsvervulling gaat vóór aanwas (het verdelen van het erfdeel over de overige erfgenamen).

Uitsluitingsclausule

Alles wat iemand uit uw nalatenschap ontvangt, valt niet in een huwelijksgemeenschap en wordt niet verrekend op grond van huwelijkse voorwaarden of een samenlevingsovereenkomst. Dit beschermt de erfenis als de verkrijger gaat scheiden. Er zijn twee varianten mogelijk. In uw testament is één van beide opgenomen.

Optie A – Milde uitsluitingsclausule

Bij de milde variant gelden drie uitzonderingen op de uitsluiting:

Vertering: als de verkrijger tijdens het huwelijk of de samenleving een deel van de erfenis heeft uitgegeven aan het dagelijks leven, dan geldt de uitsluiting niet meer voor dat deel. Er ontstaat dan ook geen vergoedingsrecht.

Overlijden: als het huwelijk of de samenleving eindigt door overlijden (dus niet door scheiding), mag de erfenis alsnog worden betrokken in de verdeling of verrekening. Maar alleen als aan een aantal voorwaarden is voldaan. De belangrijkste zijn: er mag geen echtscheidingsprocedure lopen, de partners moeten nog samenwonen, het vermogen van de partner moet positief zijn, en de partner mag niet onwaardig zijn om te erven.

Zaaksvervanging: als de verkrijger met de erfenis een nieuw goed koopt, blijft de uitsluiting gelden mits meer dan de helft van dat goed met uitgesloten vermogen is betaald.

Optie B – Harde uitsluitingsclausule

Bij de harde variant is de uitsluiting strenger. De erfenis valt nooit in een huwelijksgemeenschap en wordt nooit verrekend, ook niet bij overlijden van de verkrijger of diens partner. Er is dus géén uitzondering voor de situatie dat het huwelijk door overlijden eindigt.

Er geldt wel dezelfde uitzondering voor vertering als bij de milde variant: als de verkrijger een deel van de erfenis heeft uitgegeven aan het dagelijks leven, geldt de uitsluiting niet meer voor dat verteerde deel en ontstaat geen vergoedingsrecht. Ook de zaaksvervanging is gelijk.

Het verschil in het kort: bij de milde clausule kan de partner van uw erfgenaam bij overlijden nog meedelen in de erfenis (onder voorwaarden). Bij de harde clausule kan dat niet. De harde clausule biedt maximale bescherming van de erfenis, maar kan bij overlijden van de verkrijger nadelig uitpakken voor diens partner.

Erfstelling

U benoemt uw partner en uw kinderen samen tot erfgenamen, in gelijke delen. Als u bijvoorbeeld een partner en twee kinderen heeft, erft ieder een derde.

Wettelijke verdeling

Als u op het moment van overlijden gehuwd bent (of een geregistreerd partnerschap heeft) en kinderen achterlaat, geldt de wettelijke verdeling. Dat houdt in dat uw partner alle goederen van de nalatenschap krijgt en ook alle schulden voor zijn of haar rekening neemt. Uw kinderen krijgen een geldvordering op uw partner ter grootte van hun erfdeel. Zij kunnen die vordering pas later opeisen.

Opeisbaarheid

De geldvorderingen van de kinderen zijn pas opeisbaar bij het overlijden van uw partner. Uw partner kan dus rustig in de woning blijven wonen en het vermogen gebruiken. De vorderingen worden wél eerder opeisbaar in de volgende situaties:

Faillissement of schuldsanering: als uw partner failliet gaat, surseance aanvraagt, onder de schuldsanering komt of als er beslag wordt gelegd op meer dan de helft van het vermogen.

Curatele of bewind: als uw partner onder curatele of bewind wordt gesteld, maar alleen als de curator of bewindvoerder vindt dat de verzorging van uw partner daardoor niet in gevaar komt.

Eigen bijdrage of uitkering: als uitbetaling van de vorderingen leidt tot een lagere eigen bijdrage voor zorg of een hogere uitkering. De vorderingen worden dan alleen opeisbaar voor zover dat daadwerkelijk voordeel oplevert. Kosten van particuliere zorg leiden niet tot opeisbaarheid. Uw partner mag in dit geval ook betalen door goederen over te dragen in plaats van geld (voldoening in natura). Als de vordering opeisbaar is maar het kind niet daadwerkelijk tot opeising overgaat, schiet uw partner de verschuldigde belasting voor.

Hertrouwen zonder voorwaarden: als uw partner trouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat zonder huwelijkse voorwaarden die uitsluiting van gemeenschap en verrekening bevatten.

In de gevallen onder curatele/bewind, eigen bijdrage en hertrouwen kan uw partner de opeisbaarheid voorkomen door voldoende zekerheid te stellen. Uw partner is niet verplicht om uit zichzelf zekerheid te stellen.

Rente

Over de geldvorderingen is in beginsel geen rente verschuldigd, tenzij uw partner en de kinderen samen anders afspreken. Eventuele rente is pas opeisbaar op hetzelfde moment als de hoofdsom, met uitzondering van de situatie van hertrouwen.

Betalingen en vervroegde aflossing

Uw partner mag de vorderingen altijd eerder geheel of gedeeltelijk voldoen. Betalingen worden eerst in mindering gebracht op de rente en daarna op de hoofdsom.

Wilsrechten

Uw kinderen hebben géén wilsrechten. Wilsrechten geven kinderen normaal gesproken de mogelijkheid om bepaalde goederen op te eisen als de langstlevende hertrouwt. U heeft die rechten bewust uitgesloten.

Legaten aan kleinkinderen

Als uw partner niet erft (bijvoorbeeld door vooroverlijden), krijgt ieder van uw kleinkinderen een geldbedrag ter grootte van het bedrag dat op dat moment is vrijgesteld van erfbelasting. In 2025 is dat € 25.490. Het legaat wordt zonder rente uitgekeerd, binnen twaalf maanden na uw overlijden.

Als u en uw partner gelijktijdig overlijden, wordt het bedrag gehalveerd.

Opvullegaat (optimale benutting vrijstelling)

Dit is een fiscale bepaling. Uw partner krijgt een extra geldbedrag (legaat) dat er precies voor zorgt dat de volledige vrijstelling voor de erfbelasting wordt benut. Dit verlaagt de erfbelasting die uw partner moet betalen tot nul, zonder dat de kinderen meer belasting betalen dan nodig.

Het legaat komt ten laste van de kinderen, naar verhouding van hun erfdeel. Als een kind een niet-opeisbare vordering op uw partner heeft, wordt het legaat daarmee verrekend.

Uw partner mag ervoor kiezen om slechts een deel van het legaat te aanvaarden. Bij onzekerheid of geschil over de berekening beslist uw partner. Het legaat mag er niet toe leiden dat een kind minder ontvangt dan zijn of haar legitieme portie.

Voorschieten belasting

Uw kinderen krijgen geldvorderingen die pas later opeisbaar zijn, maar moeten daar nu al erfbelasting over betalen. Uw partner is verplicht die belasting renteloos voor te schieten. Verrekening vindt plaats zodra de kinderen de vrije beschikking krijgen over hun vordering.

Inkortingsvolgorde en legitieme

Als de nalatenschap niet groot genoeg is om alle aanspraken te voldoen, wordt eerst de verkrijging van uw partner ingekort. De legitieme aanspraken van uw kinderen (het wettelijke minimumdeel) zijn pas opeisbaar na het overlijden van uw partner.

Als een kind de erfenis verwerpt en tegelijkertijd aanspraak maakt op de legitieme portie, treden diens afstammelingen niet in de plaats als erfgenaam of legataris. Het verworpen

deel komt dan toe aan uw partner. Dit voorkomt dat een kind de erfenis verwerpt om vervolgens via een omweg toch meer te krijgen.

Vrijstelling van inbreng

Uw kinderen hoeven schenkingen die u tijdens uw leven heeft gedaan niet in te brengen in de nalatenschap. Dat betekent dat eerder geschonken bedragen niet worden afgetrokken van hun erfdeel, tenzij u bij de schenking uitdrukkelijk anders heeft bepaald.

Executeur

U heeft uw partner benoemd als executeur. De executeur regelt de uitvaart en beheert de nalatenschap: schulden betalen, legaten uitkeren en de boedel afwickelen. Als uw partner deze taak niet kan of wil aanvaarden, is er een opvolgend executeur aangewezen.

Bevoegdheden

De executeur mag goederen verkopen om schulden te betalen, zonder toestemming van de overige erfgenamen. De executeur vertegenwoordigt de erfgenamen en mag ook als wederpartij optreden. De executeur mag een andere executeur aan zich toevoegen of in zijn plaats stellen, en mag een boedelnotaris aanwijzen.

Boedelbeschrijving

De executeur moet binnen negen maanden na uw overlijden een boedelbeschrijving opmaken met een overzicht van de schulden. De erfgenamen ontvangen hiervan een afschrift.

Rekening en verantwoording

De executeur legt jaarlijks en bij het einde van zijn taak rekening en verantwoording af aan de erfgenamen. De executeur ontvangt geen loon, maar gemaakte onkosten worden vergoed uit de nalatenschap.

Einde executele

De taak van de executeur eindigt als de werkzaamheden zijn voltooid, bij overlijden of faillissement van de executeur, of als de kantonrechter hem ontslaat.

Overlijden zonder afstammelingen

Als uw partner niet erft en u ook geen kinderen of afstammelingen achterlaat, wordt uw nalatenschap in tweeën verdeeld:

De ene helft gaat naar de wettelijke erfgenamen van uw partner (alsof uw partner tegelijk met u zou zijn overleden).

De andere helft gaat naar uw eigen wettelijke erfgenamen.

Als een van beide groepen niet opkomt, wast diens deel aan bij de andere groep.

Voorwaarde voor verkrijging door partner

Alle beschikkingen ten gunste van uw partner (inclusief de executeursbenoeming en voogdijbenoeming) gelden alleen als u op het moment van overlijden nog gehuwd bent of

een geregistreerd partnerschap heeft, zonder dat er sprake is van een scheidingsprocedure of scheiding van tafel en bed. Is de scheiding al in gang gezet, dan erft uw partner niet.

Dertig-dagen-clausule

Als een erfgenaam binnen dertig dagen na u overlijdt, wordt die persoon geacht tegelijk met u te zijn overleden. Die persoon erft dan niet uit uw nalatenschap. Dit voorkomt dat uw bezittingen twee keer kort achter elkaar vererven (en twee keer erfbelasting wordt geheven).

Let op: voor uw partner geldt deze clausule alleen als er na dertig dagen géén afstammelingen van u meer in leven zijn. Zijn er wel kinderen of kleinkinderen, dan erft uw partner gewoon, ook als uw partner kort na u overlijdt. Dit is zo geregeld om te voorkomen dat de wettelijke verdeling wordt verstoord.

Voogdij

Als door uw overlijden moet worden voorzien in de voogdij over uw minderjarige kinderen, heeft u een voogd benoemd. Het is uw wens dat uw kinderen zo veel mogelijk samen in één gezin opgroeien. De kosten van opvoeding en verzorging komen ten laste van het inkomen en zo nodig het vermogen van de kinderen.

Bewind over verkrijgingen door jongeren

Alles wat een verkrijger uit uw nalatenschap ontvangt terwijl die persoon jonger is dan 23 jaar, valt onder bewind. Het bewind duurt tot de verkrijger 23 jaar wordt (of tot diens eerdere overlijden). Dit bewind beschermt het erfdeel van jonge erfgenamen.

Bewindvoerder

U heeft bewindvoerders benoemd. De later genoemde treedt pas op als de eerder genoemde niet beschikbaar is. De bewindvoerder ontvangt geen beloning.

Bevoegdheden

De rechthebbende mag zelf alleen dagelijkse handelingen verrichten en urgente zaken regelen. Voor alle overige handelingen die het vermogen raken, is medewerking of toestemming van de bewindvoerder nodig.

De bewindvoerder mag zonder toestemming van de rechthebbende of de kantonrechter beschikken over de goederen en de nalatenschap verdelen. De bewindvoerder is niet aansprakelijk voor waardedaling van beleggingen als hij te goeder trouw heeft gehandeld, en ook niet voor negatieve rente op bankrekeningen.

De bewindvoerder heeft het stemrecht op aandelen en andere vermogensrechten. De bewindvoerder moet de goederen verzekeren tegen gebruikelijke risico's.

Uitkering van vruchten en vermogen

De opbrengsten (vruchten) van het vermogen worden aan de rechthebbende uitgekeerd voor zover de bewindvoerder dat nodig acht voor het levensonderhoud. Niet-uitgekeerde vruchten blijven onder het bewind. In bijzondere omstandigheden mag de bewindvoerder ook bedragen uit het vermogen zelf beschikbaar stellen.

Deze toelichting is opgesteld als hulpmiddel bij het lezen van het testament. Bij tegenstrijdigheid tussen deze toelichting en het testament, geldt het testament.